

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנטיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת משפטים

בס"ד, עש"ק פרשת משפטים
כ"ג שבט תשע"א - שנה ב' גליון ב"

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	מוצ"ש	ר"ת
ירושלים	4:34	5:49
בני ברק	4:48	5:50
ניו יורק	4:50	5:53
קאנאדא	4:39	5:43

בכרטיס החודש: מולד ארז אי: יום הטיש' טעם 1116, 6 חלקים

נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כַּמַּעֲשֵׂה לַבֵּנֵי הַסְּפִיר וּכְעֵצֵם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר (כד י').

פירש רש"י 'ויראו את אלהי ישראל' נסתכלו והציצו וכו' ע"ש. והביאור בזה, שהם נסתכלו ונכנסו לפרדס החכמה לחכמת אלהות, וכמו שאמרו חז"ל במסכת חגיגה (יב ע"ב) על ארבעה שנכנסו בפרדס וכו' ורבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. ואיתא שם במהרש"א וז"ל: ובספר ישן מצאתי וז"ל, נכנסו לפרדס החכמה והיא חכמת אלהות, ורבי עקיבא עלה בשלום וירד בשלום, שהיה שלם בכל מיני השלימות. וכן מבואר בשער מאמרי חז"ל (אבות פ"ו מ"א) ממרן האריז"ל, שמה שנכנסו לפרדס הוא פ'שט ר'מז ד'רש ס'וד, שנכנסו להבין ולידע פנימיות הסוד, וגם באו לתקן חטא אדה"ר ע"ש.

והנה ידוע ממרן האריז"ל בשער הגלגולים (הקדמה יא וטז) וז"ל: שהאדם מחויב לעסוק בתורה בד' מדרגות, שסימנם פרד"ס והם פ'שט ר'מז ד'רוש ס'וד, וצריך למרוח ולעסוק בכלם, עד מקום שיד שכלו מגעת, ויבקש לו רב שילמדוהו, ואם חסר אחת מארבעתם כפי השגתו, יתגלגל על זה. והד' חלקים האלו הם נגד ארבע עולמות שהם אצילות בריאה יצירה עשיה, וחלק הסוד הוא באצילות.

וזה מבואר מאז"ו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זלה"ה

בהקדמת ספרו הקדוש נתיב מצותיך, שכל התכלית של לימוד תורת הקבלה, הוא כדי להאיר את הנפש ולזככה, ולזכך את כל המדות, ושיעלה ויזכך את כל הדברים הגשמיים לרוחניות, ע"י שיחד יחודים בכל דבר ודבר, ועי"ז יגיע לדבקות אמיתית, וליחוד ולתיקון השלם. וכמו שאיתא בזוה"ק (ח"ג קכד) וז"ל: בגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. ולזה המדרגה הגיע רבי עקיבא, ולכן עלה בשלום וירד בשלום, שהיה שלם בכל מיני השלימות.

וזהו שמרמז לנו התורה 'ויראו את אלהי ישראל' שנסתכלו ונכנסו לפרדס החכמה לחכמת אלהות. שהוא תיקון ל'ותחת רגליו' היינו שזה ידוע ממרן האריז"ל בספרו הקדוש עץ חיים (שער סדר אצילות ש"ג פ"ב) וז"ל: רגלי קומת אדם קדמון המלביש את האור אין סוף, מבריא עד סיום כל העולמות אבי"ע, ובעקביים דא"ק מתלבשים בעשר ספירות דעשיה, ומשם הקלי' יונקים, ובהשתלם להזדכך ולהתברר האור מעולם העשיה, ובהגלות רגלי אדם קדמון על הר הזיתים, כמ"ש (זכריה יד ד) 'ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים', אשר בתוכם האור אין סוף מתלבש כנ"ל, יבוא מלך המשיח ע"ש. וזה אמרו שהתיקון של בחינת

רגלי אדם קדמון ותיקון השלם הוא ע"י חכמת הקבלה, והיינו דתחת רגליו מסקנת ותכלית הדברים.

וכל זה הוא על ידי 'כמעשה' מרמז לעולם העשיה שהוא עולם הגשמי הזה, 'לבנת' מרמז ל'לבנה' שהוא עפר שהוא הגשמי ביותר שבעולם העשיה, והם עשו אותם ל'ספיר' מלשון ספיר ויהלום (לקמן כה יח), שזיכבו והאירו והעלו את כל הדברים הגשמיים מאחיות הקלי', 'וכעצם השמים' היינו עצמים שבשמים הרי יש שם השמש והלבנה והכוכבים שהם ג"כ דברים גשמיים, והם העלו ותיקנו את כל הדברים גשמיים 'למהר' כמו שפרש"י לשון ברור וצלול.

ולכן 'ואל אציל' בני ישראל' שהם העלו כל הניצו"ק מעולמות בריאה יצירה עשיה לעולם האצילות, ע"י חכמת הקבלה שהוא נגד עולם אצילות, 'לא שלח ידו' בהם, כי 'ויחזו את האלהים' שהם היו בדבקות גדולה מאוד, ולכן 'ויאכלו וישתו' העלו את כל הניצו"ק מאכילה ושתיה, כמו שתרגם אונקלוס 'כאלו אכלין ושתין' היינו שכל אכילתם היו רק לשם שמים לעלות את הניצו"ק. ולכך לא נענשו במיתה בגלל שהם עשו למעשה ע"י החקירות בדברים שעומדים ברומו של עולם, את התכלית המכוון בלימוד חכמת האמת.

(רעוא דרעוין תש"ס לפ"ק)

דברי תורה מרבתינו זי"ע

הטובים, וזה הדרך אינה נכונה כי עי"ז הוא צריך לרחמים גדולים, כי מדקדקים עליו מאוד ומביא עליו הרבה מקטרגים, אבל אם הוא באה להתפלל ומבקש מאת הבורא עולם בבחינת רש ותחנונים ומבקש בבחינת רחמים הוי"ה, אז אינו מפחד משום מקטרגים. וזה מרמז הפסוק 'בח לאלהים' שמי שזוכה ומתפלל בדרך של אלהים ודין, 'חרם' זה עבודה צריך להחרים אותו כי הוא דרך גאון, שאינו מפחד וחושב שיש לו על מי לסמוך, רק הדרך הנכונה הוא 'בלתי להוי"ה לבדו' רק בבחינת מידת הרחמים ותחנונים. ירחם השם יתברך עלינו במהרה לישועה אמן.

(מעשה שלום מרבינו שלום מקאמרנא)

מְלֵאֲתָךְ וְדַמְעָךָ לֹא תֵאָחֵר בְּכֹר בְּנֶיךָ תִּתֵּן לִי (כב כח).

רצה לומר, כתיב 'מלא ה' כל משאלותיך' (תהלים כו) כלומר כל משאלות של הקב"ה מישראל, הוא רק שיתמלא שם הוי"ה ב"ה, כמו ש'מרן הבעש"ט זלה"ה (בעש"ט עה"ת בשלח ככ"ג), וזהו על ידי תשובתם בתורה ועבודה, מצות ומעשים טובים, מדות טובות. כי ידוע הוא שעל ידי חטא נפרד שם הוי"ה משם י"ה. ועבור זה הוא צריך לעשות תשובה, תש"ב ו"ה לגבי י"ה כנודע. לזה כל משאלות של הקב"ה כביכול מישראל, הוא רק שיתמלא שם הוי"ה ב"ה. וזהו 'מלאתך' מילוי שם הוי"ה ב"ה. וכן 'ודמעך' שעתה בגלות המר הזה, הוא דמעה מעורב טוב ורע בכל הברואים שבעולם, שנתערב מעת חטא אדם הראשון, ומעת שבירת הכלים, כל הבחינות דומם צומח חי ומדבר, הם בתערובות טוב ורע ביחד, עד שיבוא מלך המשיח צדקינו ב"ב, כי לא יהיה שום תערובת רע ח"ו אלא דייקא כולו טוב, לזה מבקשים בני ישראל הקדושים ומתפללים לפני הקב"ה 'מלאתך' של שם הוי"ה ב"ה, כי בגלות ח"ו הוא כפירוד. ואח"כ בימי משיח צדקינו יהיה באחדות אחד יחיד ומיוחד, וכן 'ודמעך' תערובת טוב ורע, שיש עתה בגלות המר הזה, 'לא תאחר' ח"ו באריכות הגלות, אלא 'בכור בנך' שהוא מלך המשיח בן דוד הנקרא בכור (וזה"ק ח"ג רנב). 'תתן לי' שיבא תיכף במהרה, ויתגלה כבוד מלכותך עלינו במהרה אמן.

(בן ביתי מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דִּבֶּר הוֹי"ה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (כד ז).

בני ישראל בעת שאמרו 'נעשה ונשמע' או פסקו זוהמתן (שבת קמז), ועל ידי זכות משה ניתן להם העדיים שהוא החיות שבתוך הקליפות, שכמו שנתן למשה כן נתן לכל ישראל והיה אז חירות, ולפי שהם לא היו ראויים לזה העשיה של עדיים, שישתלם העשיה של נעשה אדם (בראשית א כו) לגמרי, עד שיתן להם גם חיות חורב המחריב עולם ס"מ וסייעתו, כי לא זכו לזה אלא בזכות משה רבינו, על כן היה בו כח לחזור ולפתות ברשעות גדול לעשות העגל, עד שחזר החיות הזה למשה, (פע"ח שער השבת פ"ח) ויש בזה ענינים נפלאים. ואתה דע, כי כל הקטרגים שיש עליך חביבי אחי בעת התפלה והתורה והמצות, הוא מפני שאתה רוצה לעלות במדרגות בקדושה, והרשע מקטרג ומפתה שאינך ראוי, על כן חויא לא חשיב להון (תיקו"ז כט): להנהו מלין היוצאים משפה ולחוי. ואין לך עצה שתוכל לעלות למדרגתך, אלא בהכנעה עצומה שתבזה אותך עד עפר ממש, ולא תצפה לשום גמול עוה"ב כי אין לך, ודי לך אם תהיה במדרגות פחות שבפחותים מישראל, עוף הפורח תולע קטן הרוחש על הארץ, ולפי הכנעה שלך תהיה לך זה לשמחה גדולה, ובלבד שיהיה באמת, כי שקר אין למעלה שום שווי יותר גרוע מכל עבירות, כי בתשובה יתהפכו לזכות ושקר אינו שוה לכלום ויוכל בקל לדחות, אבל בלב אמת תעיל ותיפוק בלא בר ובכר לב, ושום מחיצה לא יהיה לך 'ולא יכנף עוד מורדך' (ישעיה ל ב).

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עַל כָּל דְּבַר פִּשְׁעוֹ עַל שׂוֹר עַל חֲמוֹר עַל שֶׁהָעַל שְׁלָמָה עַל כָּל אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֵא דְבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעוּ אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנַיִם לְרַעְהוּ (כב ח).

פירוש הפסוק 'על כל דבר פשע' שעשה איזה פשעה ונתערב איזה תערובות פניה ומחשבה רעה, ונעשה משפע פשע. 'על שור' בשמירת ברית קודש, שנתערב בזיווג איזה התלהמות יצר הרע. 'על חמור' ח'כס מ'ז'פלא ו'רב ר'בנן (תיקו"ז קמז) לימוד התורה. ויש לפרש 'שור' בג' תול"ע שכחו כפה (מדרש תנחומא בשלח ושחר טוב תהלים כב) מלולא לימוד התורה, 'חמור' רמ"ח מצות התלויין בוא"ו (מאמרי רשב"י בראשית). 'על שה' מדות טובות שיש בישראל. 'על שלמה' עולה שע"ה נהורין, והוא הארה ודביקות להמשיך ש"ע נהורין. 'על כל אבידה' שהוא כבר אבד בעיני נפשו מרוב הכנעה לאל יתברך. 'אשר יאמר כי הוא ז"ה' בחינת 'ז"ה אל' (לעיל מו ב), כמו אלישע שירד בפרדס (תניגה די): וראה מראות נפלאים, על כל אלה אינו בטוח שלא יתערב בו איזה 'פשע' וחסרון ופניה וענין חיצוני. לזה אמר 'עד האלהים יבא דבר שניהם' כי אלו ואלו זוכין לחיי העולם הבא, בין אותו שעשה הכל לטוב, ובין אותו שעדיין לא נודרך ויש בו צד פניה ומעט רע, כולם יעלו לרית נוח אשה לה'. אבל 'אשר ירשיעו' יחיד ומיוחד, ולזה לא אמר אם ירשיעו אלא 'אשר' כמו אלישע שירד בפרדס, אחר שגלוי לפני יחיד ומיוחד שצד מינות היה בו וכיצא בו, שבמשקל אל דעות, רובו רע ומיעוטו טוב 'ז'ום זהב כאף חויר' (משלי יא כב), אזי 'ישלם' שנים לרעהו' צדיק, חבירו נוטל חלקו וחלק חבירו, והוא לוקח חלקו בגיהנם (תניגה טו). בחינת ומשנה שברון שברם (ירמיה יז יח), וזהו 'ישלם' אלהים 'שנים לרעהו' כך הראוני בחלום הלילה.

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

אִם יִמָּאן יִמָּאן אָבִיךָ לְתַתָּה לֹא כֶסֶף יִשְׁקַל כְּמִתְהַר הַתְּתוּלָת (כב טז).

דעו אחיי, שאף שמבואר בדברי מרן שלעתידי יהיה יצחק ראש הנהגה, בסוד 'כי אתה אבינו' (ישעיה סג טו) הנדרש על יצחק (שבת פט:): עיין בפרי עין חיים שער ראש חדש (פ"ג) עיין שם היטב. אמת זה יהיה בעת יום הדין הגדול בעת תחיית המתים, אשר שמואל הנביא היה מתיירא ממנו, ואשרי הזוכין בדין יזכנו השם עם כל אוהבי. אבל קץ הגאולה, חס מלהזכיר כי לא יישארו אלא אחד בעיר ושנים במשפחה (ירמיה ג' ג), אם יהיה הגאולה על ידי הגבורות. ועל זה נאמר 'אם מאן ימאן אביה' אבינו יצחק שהוא אבינו העיקר לעתיד, כי מדת הדין מעכב, אזי 'כסף ישקל' להמשיך החסדים בחינת כסף (וזה"ק ח"ג רעו). (ואוצר החיים מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

זִבַּח לְאֱלֹהִים יִחַרם בְּלִתי לְהוֹי"ה לְבַדּוֹ (כב יט).

רש"י הקדוש כבר נתקשה למה נאמר 'יחרם' ולא מיתה ממש. ואפשר לרמוז על פי דברי כ"ק מרן זקוני הגה"ק רשכבה"ג בעל היכל הברכה מקאמרנא זיע"א שפירש בספרו הקדוש הנ"ל, וז"ל: 'אלהים' בקמץ, לאלהים הידוע ומפורסם אלהים קדושים, קדוש הוא בכל מיני קדושות וכו', וכל מי שאינו מקדש זה השם, הס"ת פסול, ואם לבו נקפו, יקדש על תנאי, ויאמר אני מקדש זה השם כפירוש הוזהר (וזהר חדש בראשית) שאסור להזכיר שם אלהים בקרבן, והוא אלהים קדושים ודפח"ח ושי"י. וזה ידוע מספרים הקדושים שהאדם הישראלי צריך לעבוד את הבורא עולם בבחינת רש ובתחנונים, וכמו שראויים אצל משה רבינו שכתוב 'אתחנן אל הוי"ה' (דברים ג כג) ופרש"י וז"ל: 'אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם. ולזה ביקש 'אתחנן אל הוי"ה' בשם הוי"ה בבחינת רחמים. נראה מזה שאסור לו לאדם להתפלל בבחינת אלהים במידת הדין, והיינו שמבקש מה שמגיע לו, להראות שאין הוא מפחד ממדת הדין שתולדה עצמו בזכותו

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

ברכת חליצת התפילין. סימן כט

ותפלה אין צריך לברך, ולכן בני בבל שכבר בימיהם נתבטל לבישת תפילין כל היום מפני הרמאים^א לא היו מברכים, ונפקא מינה גם בזמן הזה אם יש איזה צדיק שלובש תפילין כל היום ואינם מסלקים אלא לצורך שמירת קדושתן, יברך ברכה זאת ויתברך^ב, אף על פי כן אין חיוב בדבר אלא שמצוה לברך ואין להאריך.

~~~~ מסגרת השולחן ~~~~

מצות שכתוב ושמרתם את חוקותי, ואין מנהג לברך אלא אתפילין, כשם שמצוה להניחם כך מצוה לסלקם במבואות המטונפות, וכשנכנס לבית הכסא ומסיח דעתו מהם וכו', לכך מברך בתפילין תדיר לשמור חקיו, ע"ש.

ג. כדאיתא בירושלמי ברכות פ"ב ה"ג - מפני מה לא החזיקו בהן מפני הרמאים. ורבינו ירוחם כתב וז"ל: פירוש שלא החזיקו בהם להניחן כל היום מפני הרמאים אבל בשעת תפלה כל אחד מישראל נקרא מפושיעי ישראל אם לא יניחם. ובתוס' שבת דף מט. ד"ה מאלישע כתב וז"ל: והא דאמר במדרש תפילין מפני מה לא החזיקו בהן מפני הרמאים אין נראה לרי' דמשום רמאין נמנעו מלעשות מצוה אלא ה"פ מפני מה לא החזיקו נאמנות באדם המניח תפילין וקאמר מפני הרמאין שהיו מניחין תפילין לרמות בני אדם ע"ש, מובא בבי' סימן לו ובמג"א שם סק"ב. וע"ע לעיל סימן כה סק"ב.

ד. הטור הביא דברי רב האי גאון דרשות בידו אם ירצה לברך מברך, בבי' בסוף הסימן כתב על דברי רב האי גאון - אי נמי דכיון דבני מערבא הוו מברכי אל"ג דאנן לא סבירא לן כוותיהוה הבא לברך אין מוחין בידו כיון שיש לו אילן גדול להתלות בו.

א. בני מערבא^א כשמסלקין התפילין, הן מחמת לילה, והן מחמת שצריך לעסוק בעסקיו, או שהוא חולה ואינו יכול לשמור קדושתן וכל כיוצא בזה, היו מברכין בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמור חוקיו. וכל זה מחמת שהיו הולכין בהם כל היום ולא היו מסלקין אלא מפחד קדושתן^ב, אבל אנחנו שאין אנו לובשין אלא בעת קריאת שמע

א. גמ' ברכות (מד:) - בני מערבא דבתר דמסלקי תפיליהו מברכי אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמור חקיו. וכ"ה בירושלמי (ברכות פ"ב ה"ג) - כשהוא חולצן מהו אומר ברוך אקב"ו לשמור חוקיו. וכ"ה בגמ' נדה (נא:) ועיין בתוס' ד"ה ולבני. וכתב הטור - ולא יברך אקב"ו לשמור חוקיו כשמסירן, שאין הלכה כבני מערבא שהיו מברכין לשמור חוקיו בשעת הסרתן, מפני שסוברין לילה לאו זמן תפילין הוא ודורשים אותו מושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה שדורשין ימים ולא לילות, ואנן קי"ל לילה זמן תפילין הוא, הלכך אין לברך אפילו כשיסירם בלילה, ואפילו בע"ש בין השמשות שצריך להסירם אין לברך, שמה שצריך אז להסירם לא מושמרת אנו לומדים אותו אלא משום דכתיב בהן והיה לאות על ירך, ושבת וי"ט אין צריכין אות, הלכך אין לברך כלל. וראיתי כתוב על שם רב האי גאון הרשות בידו אם ירצה לברך מברך, ואני תמה דודאי כיון שאינו חייב לברך אם יברך הוי ברכה לבטלה. עיין בבי' וב"ח. ובשו"ע - אין לברך שום ברכה כשחולץ תפילין, אפילו כשחולצם ערב שבת בין השמשות.

ב. וכן משמע מדברי הרוקח (סימן סטו) שכתב - כדאמר בנדה (דף נא:) בני מערבא כדמסלקי תפיליהו מברכי לשמור חוקיו, הוא הדין בשאר

מעשה אבות

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא א.)

פרש"י 'לפניהם' ולא לפני ע"א, ואפילו ידעת בדין אחד שהם דינן אותו כדיני ישראל, אל תביאהו בערכאות שלהם.

איש חסיד היה בעיר הבירה לונדון שהיה לו עסקים נרחבים בכל מיני עסקים, הן עם יהודים והן עם גויים, והיתה לו הצלחה גדולה בעסקיו. לאחד מהגויים שהיה לו עסקים עמו לא נראה לו בעין יפה הצלחתו של חסיד זה, חשב הגוי איך יוכל לנשלו מכל עסקיו והוא יקבל את כספו של חסיד זה, ניסה הגוי כל מיני דרכים ולא הצליח בהם.

עד שפעם אחת הטמין לו הגוי מלכודת חזקה שלא יוכל החסיד לצאת מזה, ועשה מה שעשה ורץ לבית המשפט הביא מסמכים על גבי מסמכים ועדי שקר ועשה הכול כדי להרשיע אותו חסיד. בבית המשפט עיינו בכל המסמכים והעדויות שהביא הגוי, וראו שיש מקום להרשיע את החסיד, מיד יצא מכתב רשמי לחסיד שעליו להתייצב בבית המשפט, ואם יש לו מה להשיב על מענות הגוי שיבוא להשיב ולהצדיק את עצמו.

כשהגיע המכתב הרשמי בבית החסיד חשכו עיניו ולא האמין למראה עיניו, הרי הגוי הזה שיש לו כבר כמה וכמה שנים עסקים עמו הוא הוא מטמין כעת מלכודת לנשול אותו מכל כספו, אבל

הרי חסיד הוא וחסיד אינו מתייאש מיד שלח מכתב בהול לרבו רבינו הגה"ק רבי שלום מקאמרנא זי"ע, שידוע שתפילותיו של רבינו עשו רושם ולא שבו ריקם, ופעל ישועות בקרב הארץ, וברכותיו עשו פרי, ובהבל פיו היה פועל ישועות.

ותינה והתאונן לרבינו על גוי זה שמציק לו ומרע לו, ותובעו בבית המשפט סכום כביר על לא עוול בכפו, ורוצה לנשל את כל כספו, ובעוד ימים ספורים צריך הוא להתייצב בבית המשפט, וכפי הנראה השופטים נוטים לצד התובע הגוי, ומתחנן לרבינו שהרי יש לו משפחה גדולה לפרנסם, ואין לו שום אפשרות לשלם לגוי זה, ויישאר בערום וחוסר כל, ולכן הוא מבקש מאת רבינו לתומו שיועיל בטובו לקלל אותו גוי ולהעבירו מהעולם.

כשקרא רבינו את המכתב, התבטא בלשון קדשו בקוראו אחריו: 'דער רוח זאל אים נעמען' [שילך לכל הרוחות], ולא ארכו הימים כאשר נתקבל על ידו של חסיד זה מכתב, ובה הוא מודה לרבינו על בקשתו שנתקבלה, ועל הישועה הגדולה שהגוי הזה נעלם במיתה משונה, וממילא נתבטלה ממנו כל התביעה, בצרפו סכום כסף גדול כהכרת הטוב.

ששלת הקודש

הרה"ק רבי חיים יעקב בן רבי נפתלי נתן נטע דאמיניץ זצוק"ל אב"ד עיר חדש בעל העולת שבת כ"ו שבט תרמ"ד

תולדותיו ושנות העמידה

נולד לאביו הרה"ק רבי נפתלי נתן נטע זצ"ל אב"ד רעדים ובסוף ימיו אב"ד הוסקאב בעמח"ס 'עולת מועד' על המועדים, בן הרה"ק רבי יהודה ליבוש מגרדזיסק זצ"ל שהיה חתן הרה"ק רבי נתן נטע משינעווא זצ"ל (לוקח בתו יחידתו מרת צפורה) אשר גדולי הדור שבו אחותו, והרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל שהיה אז אב"ד שינעווא אמר עליו: שהוא חד מן ל"ו צדיקים שעליהם קאי עלמא, בעמח"ס 'קישוטי כלה' והסידור המפורסם 'עולת תמיד', ולאמו הרבנית מרת פייגא בת רבי אברהם זצ"ל, נשא לאשה את הרבנית מרת אסתר קלעריל בת רבי ישכר דוב בעריש זצ"ל.

ראשית דרכו הלך לקנות תורה ועבודה אצל רב המובהק הרה"ק רבי שמעון מיערסלוב זצ"ל שהיה ידידו וחברו של אביו הרה"ק רבי נפתלי נתן נטע, ואע"פ שהרה"ק מיערסלוב היה מקפיד על תלמידיו שלא להתחיל ללמוד חכמת הקבלה תורת הנסתר לא לפני שמילאו כריסם ב"ש"ס ופוסקים, אבל לרבי חיים יעקב לא הקפיד אלא להיפך המרץ אותו שילך בדרכי אבותיו שהיו כולן דור אחר דור בעלי תריסין בתורת הנסתר כמפורסם, ובכל פעם שמצא אותו היה שואל לו: הראיני נא מפרפראותיך שהעלית בחכמת הקבלה, ומרוב חביבות שהיה לו אצל רבו הרה"ק מיערסלוב היה שולח לאמו הרבנית מרת פייגא בכל שנה זוג מנעלים לכבוד חג הפסח (כי הרה"ק מיערסלוב היה סוחר מנעלים) בבחינת אשרי יולדתך שזכתה להוליד בן חכים ובקי טובה כזה. ובגודל החביבות שהיה חביב אצל אמו הרבנית מרת פייגא מסופר, שביום השישי בפניא דמעלי שבתא יומא האחרון של אמו בהאי עלמא, התחילה אמו הרבנית להראות סימני גסיסה, ובכל רגע ורגע התחזקה והתנערה בהפטירה: כי לא אפטר מן העולם עד אשר אוכה לשמוע את קול נעימת מבני חביבי חימילי אך שהוא מקדש על היין, וברכת הקידוש שלו יחינו בעלמא דקשוט [נסתלקה ביום ו' מ"א תרט"ו].

בכס ההנהגה

בעיר רעדים מקום מושבו של אביו, ראו האברכים מבקשי ה' כי לפניה עומד אברך בן עליה וראוי לעטרו בכתר ההנהגה עליהם, והקימו לו בית מדרש ומשם הפיץ את אור תורתו וקדושתו אל העם הצמא לדבר ה', והיה מפורסם על כל הסביבה, והיה תוארו כמלאך האלוקים, וביומי דטבת תבר גזיזיא וטבל עצמו בחצות לילה בשלג ובכפור, והיה עורך תיקון חצות בבכיות נוראות עד אור הבוקר, ואז כתב את ספריו בקור ובצינה, ובכל עת שהיה הדיו נקפא מהקור סמכו אצל הנר שלא יתקשה ויוכל לכתוב ולעסוק בתורה הקדושה. גם נודע שמו כאיש קדוש ופועל ישועות, וכאשר גזר בן אמר בן יקום דבר, ורבים אשר היו צריכים לעצה ולרפואה וכדומה שיחירו לביתו שיתן להם סגולות ויכתוב להם קמיעות. גם הגאון רבי יצחק יהודה שמעלקיש זצ"ל אב"ד פרעמישלא בעל שו"ת 'בית יצחק' שלח את בתו יחידתו כשהייתה חולה עם פתקא אליו שיעתיר בעדה ויתן לה סגולה לרפואה שלימה. הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינעווא זצ"ל כשהיה פעם אחת בעיר רעדים, בחר לו האכסניה בבית רבי חיים יעקב, והשתעשעו הרבה ביניהם בדברי תורה.

לאביו של רבי חיים יעקב היה לו עוד שלושה בנים, ורבי חיים יעקב היה הבן הרביעי, ולשלושה הבנים הראשונים השתדל להמציא להם מקום רבנות, אבל לבנו הרביעי היה רבי חיים יעקב לא השתדל כלל,

באמרו: כי אותו בנרות יחפשו ויפצירו ועדו לקבל עליו משרת הרבנות, וכן היה כי אנשי עיר ניישטאט-עיר חדש הפצירו בעדו עד למאוד שיבאו לכהן אצלם בתור רב ואב"ד. בשבתו בעיר ניישטאט נטע להסתופף בצל הרה"ק רבי חיים מצאנא זצ"ל בעל ה'דברי חיים', והוא קירבו וחביבו עד למאוד והפליא את גודל עמקותו וידיעתו בתורת הח"ן, וקרא עליו: כל רז לא אניס ליה. ובעת שהיה לו רדיפות בעירו והיה בדעתו שלא לתקוע בראש השנה כדרכו מרוב שהיה תש כוחו מזה, ושלח איגרת לבעל הדב"ח לדעת האם יתאמץ למעלה מכוחותיו ויתקע כדרכו הרגיל בכל שנה, ותשובת הדב"ח הגיע אליו ובו כתב לאמור: הרבי ר' בער ז"ל פ"א לא היה יכול לתקוע וכרוזא נפק מהרקיע אמת

הסכמת רבינו המהרי"א מקאמרנא זיע"א על ספרו 'עולת שבת'

עבר עלינו יקר רוח איש קדוש, ובידו מקטרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל, וריח לו כלבנון, מלא זיני, בושמיו בוסם מבסם עובד בוסמנו, ציצים ופרחים לתורה, דברים מתוקים וערבים לנפש, הוא ניהו מר רבא ה"ה החסיד המפורסם הרב הגדול מו"ה חיים בן הרב הגדול מו"ה נפתלי נתן, אור זרח ממזרח שמש הופיע מהר גבוה, עוטה אור כשלמה ותעלומה יוציא, אור זרע זרוע לב חכם ונבון, אמרות טהורות ומזוקקות יצא מפיו, חיים שמו וחיים הם למוציאיהם בפה תורה אור, חיים שאל מאתנו עפר הנידוק להסכים על דבריו דברי קודש מתוק האור לעינים, הנני מסכים על כל דבריו שיגע ומצא כדי מדתו מדת אמת, אור נגה יגיה אורו ויאיר לנו קסת ספרו דברים שהם לשם יחוד שמים וארץ, יחיב חכמתא לחכימין ויצ"ץ צ"ץ ויוצא פרח אותיות פורחות לשמים, כי מפרי מעשי יאכלו ענוים וישמחו, זה הדרך ישכון אור, זה ספר הנותן אמרי שפר הפליא עצה ללמד תושיה, אור צדיקים ישמח לב בו ירוץ צדיק ונשגב, בר מן דין סמוכו לנא על כל חייליו יגבר חיל וכתורה יעשה, ואנכי טעמתי בקצה מטה מיערות דבש, ועל המחבר לעיין בספרו אם ימצא בו איזה דבר שנכתב בו בלתי הקדמה מבוררת ממון האר"י וכיוצא יסלק אותו, ומקבלה ואילך מצות עובד וכהן לשרת לשם שמים לתור בחכמה ולדרוש עד מקום שידו מגהת איזה דרך ישכון בה אור, והיה עלהו לתרופה להתיר עקרונות ולהתיר פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, לשון חיים מרפא נפש ואימחי גברא גבר אשר הוקם על בתורה ובעבודה.

דברי החותם בסדר י'א יחל דברו ע"ה אב, עפרא דארעא בריה אפילה וקלה דלית בה מששותא

יצחק יהודה יחיאל המכונה אייזיק מקאמרנא

שאינ ביכולתך לתקוע אבל לפי שהעולם צריכים לשמוע התקיעות ממך לך ותקע בשופר ויונעם להם, ובכן גם אתם לכו ותקעו כמאז בן עתה כי העולם צריכים לתקיעתכם, והדב"ח אמר באותו ראש השנה: כי התקיעות של רבי חיים יעקב מנישטאט עלו כל כך יפה עד שעשו רושם בשמים.

כמו"כ נטע כמה פעמים להרה"ק מהר"י מבעלזא זצ"ל, ובמיוחד היה מקושר להרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק זצ"ל בעל הילב שמוח, והאופן איך שנתקשר אליו, שפעם אחת כתב פיתקא עבור חסיד אחד שנסע לאלעסק, וכשהגיש החסיד הני"ל הפיתקא, שאל לו הרה"ק מאלעסק: מי הוא זה הצדיק אשר כתב הפיתקא הזאת, וכשמע זאת רבי חיים יעקב נתקשר אליו, וכמו"כ הרה"ק מאלעסק היה מיווד עמו ושאל

עליו בכל ג' השנים שהיה חולה כדלהלן. **עם רבותינו**

פעם אחת כאשר שבת רבינו קודש הקדשים איש האלוקים הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ה'היכל הברכה' על שבת בעיר ניישטאט, ובשבת קודש בבוקר עמד רבינו ע"י החלון אחוזו ברשעפי קודש, וירא את האב"ד רבי חיים יעקב איך שהוא צועד מבית הטבילה ועל פניו שרי נהורא, ואיותה נפשו לדבר עמו, ויקראו שיבוא אליו, והתראו פנים בפנים וישוחחו יחד, ובתוך השיחים אמר לו רבינו המהרי"א: שברצונו להשתדך עמו, היינו שיקח לו את נכדו האהוב וחביבו שעליו תחול הבטחתו: 'פון מיך וועט בליען השלשלת ביז משיח וועט קומען', ה"ה רבינו הגה"ק

רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, בן לבנו רבינו שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', לחתן לבנו פייגא המושלמת, ויאמר לו: הן! ובתנאי שרבינו יבטיח שיהיה שושבין בחתונה, אבל אדהכי והכי נסתלק רבינו המהרי"א לגזי מרומים, ובעת שעמדו תחת החופה, קרא אבי הכלה רבי חיים יעקב בקול גדול: ברוך הבא רבי מזול"ט מחותן רבי אייזיקל, ואמר לכל העם שעמדו סביבות החופה שרבינו המהרי"א עומד כאן תחת החופה כבחיים חיותו, ואפילו תיאר את צורתו ואת מלבושי השבת שנהג רבינו ללבוש בעת נישואין.

הסתלקותו ומורשתו

ביום ראש חודש בעת קריאת ההלל לפני העמוד בקול כח ובקול הדר כדרכו, פתאום קול הברה יצאה מפיו: אוי נצחוני אוי נצחוני, ויראו כי נעתק ממקומו ומבית מדרשו (וכמו מלאכים נשאוהו), ונפל מושב על הארץ מחוץ לבית מדרשו ואחזו השבץ ונחלה במחלת הלעמיונג, מאותו היום הפצירו עליו בתפילה שישבו לאיתנו הראשון והוסיפו לו השם יחיאל, אך למעלה מג' שנים היה חולה ואעפ"י התאמץ בכל כוחו ובכל כוונתו בכל דבר ודבר. ופעם אחת באחד ממוצאי שבת קודש לפני הסתלקותו, קרא לאנשי ביתו ואמר: עתה הוא שעת הכושר להיושע בכל טוב, וניגשו אליו כל אנשי ביתו כל אחד במשאלות לבו, וביניהם הייתה בתו הרבנית מרת פייגא אשת רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, כי זה כט"ו שנים שהיא עקרה אין לה ולד, ואכן האציל לה מברכותיו, ובאותה שנה נתברכה פרי בטנה ותלד את בתה ועוד ילדה עוד בנים ובנות, וביום כ"ו שבט תרמ"ד השיב נשמתו לצור מחצבתה, ופלא היה ממש לפני הסתלקותו כאשר סידר הדיקנא קדישא שלו עם היד שהייתה כהה שלא היה יכול הזיזה למעלה מג' שנים, ונטמן בעיר ניישטאט.

השאר אחריו ספרו המפורסם 'עולת שבת' דרשות לכל שבתות השנה, מעוטר בהסכמת מחותנו רבינו קודש הקדשים איש האלוקים הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א, וכן בהסכמותיהם של המהרי"א מזידיטשוב והדב"ח מצאנא והצמח דוד מדינוב זצ"ל. וכן שאר ספריו 'מגילת ספר' על מגילת אסתר, 'עולת חודש', וספר 'אור תורה' על התורה שנשאר בכתי"י ולא נדפס, וכן ספרו 'נר תמיד' על ספח"ק לקוטי רב האי גאון, 'ברית אחים' על מגילת רות.

יחוס בית אבות

חתנו רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו הגה"ק רבי שלום מקאמרנא זיע"א, בנו יבלחט"א כ"ק מן אדמו"ר שליט"א.